

Cultuurgebonden ouderbijeenkomsten

Begeleiding van ouderbijeenkomsten voor Afrikaanse ouders met autistische kinderen

Procesverslag en logboek

Door

Karen van Hengel
Teunette Quist

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
Christelijke Hogeschool Ede
Mei 2013

Inhoudsopgave

1.	Beoordeling van opdrachtgever	4
2.	Individueel activiteitenplan	7
2.1	Vorbereiding.....	7
2.2	Verzameling.....	7
2.3	Verwerking	7
2.4	Analyse	7
2.5	Presentatie	8
2.6	Urenverantwoording.....	8
3.	Reflectieverslagen begeleiding	9
3.1	Gesprek 1 – startgesprek.....	9
3.2	Gesprek 2 – begeleidingsgesprek.....	9
4.	Studentbeoordeling	11
5.	Afsluitende reflectie	15
5.1	Doelen	15
5.2	Verdiepingsminor	15
5.3	Terugblik onderzoek en samenwerking	16
5.4	Competenties en leerrendement.....	16
5.5	Aanbevelingen voor het handelen van de MWD-er.....	16
6.	Individueel activiteitenplan	19
6.1	Vorbereiding.....	19
6.2	Verantwoording taken	19
6.3	Verzameling en verwerking.....	19
6.4	Analyse en conclusies.....	20
6.5	Presentatie	20
6.6	Urenverantwoording.....	20
7.	Reflectieverslagen begeleiding	21
7.1	Gesprek 1 – startgesprek.....	21
7.2	Gesprek 2 – begeleidingsgesprek.....	21
8.	Studentbeoordeling	23

8.1	Zelfbeoordeling Karen	23
8.2	Beoordeling van Teunette	24
9.	Afsluitende reflectie	26
10.	Gezamenlijk Logboek	30
11.	Weekbeschrijvingen	38

1. Beoordeling van opdrachtgever

Jose heeft ervoor gekozen om ons gezamenlijk te beoordelen. Hieronder de beoordeling die ze ons gegeven heeft.

A. Creativiteit en/of vermogen tot helder communiceren: kernwoorden zijn taalgebruik, omvang en verzorging van het rapport, gebruik visuele middelen, presentatie.

B. Winnen van draagvlak en vermogen tot helder communiceren: kernwoorden zijn taalgebruik, omvang en verzorging van het rapport, gebruik visuele middelen, presentatie.

C. Efficiënt en resultaatgericht in de uitvoering: kernwoorden zijn planmatigheid, zelfsturing, samenwerken, eigen rol inschatten, probleemoplossend vermogen.

D. Overzicht en inzicht bij implementatie en afronding: contextueel bewustzijn, integrale benadering, praktijkgerichtheid en praktische zin.

Als ik begin bij punt C dan vindt ik dat jullie beiden erg planmatig en zelfsturend bezig zijn geweest, jullie hadden voor zover ik zag een goede samenwerking met een duidelijke taakverdeling wie wat deed en jullie hielden je aan die rol. het probleemoplossend vermogen kwam naar voren toen de interviews met de ouders niet helemaal liepen zoals gepland en zelfs de bijeenkomsten niet volgens planning afgehandeld konden worden.

B. Ik heb nog geen presentatie gezien wel heb ik gezien dat jullie helder kunnen communiceren, naar nicole toe/naar ouders toe. Jullie hadden hier een taakverdeling viel me op. De een vroeg de vragen, de ander schreef oid. Het afstudeerrapport ziet er verzorgd uit. Verder hebben jullie geen gebruik gemaakt van visuele middelen voor zover ik weet.

D + A. Je noemde het zelf al. Het is niet helemaal gelukt om het ook te implementeren. Hoewel begrijpelijk, vind ik het ook erg jammer. Omdat het niet goed implementeren een van de belangrijkste redenen is waarom hele goede afstudeeronderzoeken ongebruikt in de kast belanden. In de praktische zin mis ik eigenlijk ook wel wat meer uitwerking in de voorbeelden van de bijeenkomsten die je benoemt. Jullie benoemen dingen wel zijdelings zoals: een rollenspel, vragen op kaartjes schrijven die met het onderwerp te maken hebben, informatie geven over. Maar daarin zie ik ook gemiste kansen. Want het zou erg praktisch zijn geweest als je daadwerkelijk zo'n rollenspel had uitgewerkt, vragen had neergezet. Of misschien wel voorbeeld kaartjes had gemaakt die uitgeprint had kunnen worden oid. Het lijkt alsof jullie heel veel aandacht hebben gegeven aan het onderzoek en het product (de handleiding) lijkt er een beetje onder te bungelen. Enerzijds snap ik dat wel. Ik denk dat school jullie heel erg liet focussen op het onderzoek zelf. Maar als instelling denk ik dat we het meest geholpen zijn met het product dan met het onderzoek wat eraan vooraf ging.

Ook denk ik dat creativiteit, muzisch agogische middelen/ spelvormen/ een grotere plek hadden kunnen krijgen in jullie product (de handleiding). Als laatste punt bruikbaarheid: ik vind het zeker bruikbaar wat jullie gemaakt hebben. Een stukje info vooraf met tips voor de begeleiders, de bijlagen met praktische info, prima. Maar de bruikbaarheid was m.i. omvangrijker als jullie meer aandacht besteed hadden aan de uitwerking van de voorbeeldbijeenkomsten en wat mij betreft hadden het er 10 mogen zijn ipv 5 (omdat in de praktijk het vaak zo werkt dat bepaalde onderwerpen toch niet

helemaal aansluiten op dat moment en dus is het handig dat je voldoende keuzemogelijkheden/voorbeelden hebt met onderwerpen waaruit je kan kiezen op dat moment).

Procesverslag Teunette

2. Individueel activiteitenplan

2.1 Voorbereiding

In de voorbereiding ben ik in totaal 54.5 uur bezig geweest met het plan van aanpak. Voorafgaand aan het schrijven van het plan van aanpak hebben we een taakverdeling gemaakt. Ik ben verantwoordelijk geweest voor het schrijven van de vraagstelling, de verantwoording van de werkwijze, de beschrijving van de onderzoeksmethoden en de opbouw en leeswijzer. Daarnaast heb ik feedback gegeven op de onderdelen die Karen geschreven heeft en de feedback op mijn eigen stukken verwerkt. Ook ben ik verantwoordelijk geweest voor het samenvoegen van alle onderdelen en de lay-out van het document.

2.2 Verzameling

In de verzameling van de gegevens hebben we een observatie en interviews gedaan waarbij we zelf de gegevens verzamelden. In het literatuuronderzoek hebben we gebruik gemaakt van bestaande gegevens. Het observeren bestond uit het aanwezig zijn bij een ouderbijeenkomst. Na deze bijeenkomst heb ik een observatieverslag gemaakt.

In het literatuuronderzoek ben ik verantwoordelijk geweest voor de verzameling van de gegevens met betrekking tot de methodische kant van de ouderbijeenkomsten. De gegevens hiervoor zijn verzameld in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Hier hebben we alle boeken gelezen en de relevante tekst eruit gehaald.

Bij de interviews die we gedaan hebben was ik verantwoordelijk voor de interviews bij stichting MEE. Daarnaast heb ik Karen ondersteund in de interviews die gehouden zijn met de medewerkers en ouders van TCC.

2.3 Verwerking

Ook bij de verwerking van de gegevens hebben we dezelfde verdeling aangehouden. Omdat de literatuur niet meegenomen kon worden uit de bibliotheek heeft een groot deel van de verwerking van deze gegevens tegelijk met de verzameling plaatsgevonden. Toen alle relevante literatuur verzameld was, heb ik deze gegevens verwerkt door middel van fragmentering en labeling. De interviews die gehouden waren bij stichting Mee heb ik verwerkt door ze uit te typen, te fragmenteren en te labelen. Naast deze activiteiten heb ik regelmatig overleg gevoerd met Karen over onze werkwijze.

2.4 Analyse

In de analyse van de gegevens uit de literatuur heb ik alle labels naast elkaar gezet door middel van een labelsysteem. Hieruit kwamen de belangrijkste punten met betrekking tot het onderzoek naar voren. Met deze punten heb ik een eerste antwoord geformuleerd op deelvraag 2. Dit stuk is naar Evelien Gardebroek gestuurd voor feedback. Ook heb ik van Karen feedback gekregen op dit stuk. Deze feedback heb ik verwerkt tot een definitief antwoord op de deelvraag waaruit een conclusie en aanbevelingen naar voren zijn gekomen. Daarnaast heb ik de stukken van Karen gelezen en voorzien van feedback.

Ook van de interviews met stichting MEE heb ik een analyse gemaakt. Hierbij heb ik ook gebruik gemaakt van een labelsysteem (te vinden in bijlagen van het onderzoeksverslag). Aan de hand van de analyse heb ik ook vanuit de informatie uit de interviews een antwoord gegeven op de tweede deelvraag.

2.5 Presentatie

Op het moment van schrijven is er nog geen taakverdeling gemaakt wat de presentatie betreft. Ik verwacht dat ook hierin de taakverdeling aangehouden zal worden, zoals deze gedurende het onderzoek is aangehouden. Ieder zal dan verantwoordelijk zijn voor de presentatie van de gegevens die uit haar eigen deel van het onderzoek naar voren zijn gekomen.

2.6 Urenverantwoording

Onderdeel	Aantal uur
Plan van aanpak	54.5
Observatie	13
Literatuuronderzoek	121
Interviews TCC	19
Interviews stichting MEE	125.5
Draaiboek	25
Overige taken (inleiding, bijlagen, conclusies, aanbevelingen, overleg, bijlagen, verwerken feedback enz.)	104.5
Totaal	462.5

In de urenverantwoording is te zien dat mijn verantwoordelijkheid vooral lag bij het literatuuronderzoek en de interviews bij stichting MEE. Daarnaast heb ik ook een groot aantal uren besteed aan overige taken. Deze uren heb ik besteed aan het schrijven van een inleiding, voorwoord, samenvatting en persbericht. Daarnaast heb ik in deze uren de bijlagen gemaakt en de lay-out verzorgd. Ook is in deze uren het verwerken van de feedback van begeleiders en externen meegerekend.

3. Reflectieverslagen begeleiding

3.1 Gesprek 1 – startgesprek

Wat is er aan de orde geweest?

In dit gesprek hebben we het plan van aanpak besproken en hebben we afspraken gemaakt over de wijze waarop de begeleiding vormgegeven zal worden. Na een uur sloot Jose aan om het contract te ondertekenen en af te stemmen over de inhoud van het onderzoek en de verdeling van verantwoordelijkheden. Het bespreken van deze onderwerpen was voor mij een goede start van de begeleiding. Het zorgde er vooral voor dat ik nu weet bij wie ik terecht kon met welke vragen. Ook heb ik na dit gesprek duidelijk wat de verwachtingen zijn van Evelien en Jose met betrekking tot de inhoud van het verslag.

Welke ontwikkelpunten zijn naar voren gekomen?

Omdat er in dit startgesprek nog weinig over de inhoud van het onderzoek is gesproken, kan ik weinig ontwikkelpunten uit dit gesprek meenemen. Wat ik wel belangrijk vind om te noemen is dat ik in dit gesprek het idee heb gekregen dat onze eigen kritische houding veel op kan leveren voor het onderzoek. Doordat we zelf erg kritisch waren geweest naar het plan van aanpak, leverde de feedback van Jose en Evelien geen bijzonder grote verbeterpunten op. Deze kritische houding wil ik in de loop van het onderzoek graag behouden.

Consequenties voor activiteitenplan en individuele taken.

De kritische houding naar elkaar heeft vooral invloed op onze individuele taken. Ik denk dat de feedback van Karen mijn stukken zal verbeteren en andersom. Ik vind het erg fijn om een kritisch maatje naast me te hebben. Tijdens dit onderzoek kom ik er steeds meer achter dat ik het graag goed wil doen en iets moois ervan wil maken. De feedback van Karen is helpend hierin. Ook vind ik het fijn dat ik de mogelijkheid heb om ook zelf kritisch te zijn. Hierdoor ontstaat een evenwicht in onze samenwerking en dat is fijn. De consequentie voor het activiteitenplan is naar mijn idee meer indirect. Ik merk dat we dingen goed uit kunnen spreken naar elkaar en dat er hierdoor weinig strubbelingen ontstaan over bepaalde verwachtingen over en weer. Voor het activiteitenplan betekent dit dat er helderheid zal zijn over de taakverdeling en over de invulling van de taken die we individueel hebben.

Consequenties voor rapportage.

De consequenties voor de rapportage hangen samen met wat ik in de vorige paragraaf beschreven heb. Ik denk dat vooral de kwaliteit van de rapportage erop vooruit zal gaan.

3.2 Gesprek 2 – begeleidingsgesprek

Wat is er aan de orde geweest?

Het was een poos geleden dat we Evelien gesproken hebben over ons onderzoek. We hadden zelf verschillende vragen opgesteld om dit gesprek voor te bereiden. Het waren vooral praktische vragen. Verder hebben we gesproken over de voortgang van het onderzoek en over de deelproducten die we opgestuurd hadden naar Evelien. Ik vond het in dit gesprek vooral fijn om even af te stemmen of we nog op de goede weg waren. We hadden tot nu toe weinig contact gehad met Evelien. Dit vond ik

niet negatief, maar ik vond het wel fijn om even van haar te horen hoe zij vond dat we ervoor stonden.

Welke ontwikkelpunten zijn naar voren gekomen?

Op het moment van het gesprek liepen we er tegenaan dat niet alle interviews door konden gaan zoals we wilden. De interviews met de ouders leverden niet alle informatie op die we nodig hadden. Onze enige mogelijkheid die nu nog open stond was het doen van een schriftelijk interview. Daarnaast had Astrid aangegeven dat ze vanwege haar zwangerschapsverlof liever geen interview meer wilde doen. We overlegden met Evelien en kwamen tot het besluit dat we konden proberen om bij Astrid ook een schriftelijk interview voor konden stellen. Dit leek mij een goed idee en ik vroeg me af waarom we niet eerder op dat idee waren gekomen.

We hebben besproken hoe onze samenwerking verloopt. Hier kwamen voor mij geen noemenswaardige punten naar voren. Ik denk dat we als koppel een goede aanvulling leveren op elkaar en ik ben ook tevreden over de manier waarop we samenwerken.

Consequenties voor activiteitenplan en individuele taken.

Omdat Karen de verantwoordelijkheid heeft voor de interviews met de medewerkers van TCC hebben de consequenties naar aanleiding van dit gesprek vooral invloed op haar taken. Voor mij betekent dit dat ik met Karen overleg over het interview.

Verder heb ik niet het idee dat dit gesprek veel consequenties heeft op onze taakverdeling en de taken die we individueel moeten doen. Ik vind het fijn om te weten dat we op de goede weg zitten. Dit stukje bevestiging heeft mij wel geholpen, omdat het meer zekerheid geeft over je werkwijze. Ik had van tevoren niet gedacht dat ik dit zo positief zou vinden. Tijdens dit onderzoek ben ik erachter gekomen dat ik graag zelfstandig werk, maar na dit gesprek zie ik in dat wat overleg of bevestiging af en toe wel fijn is.

Consequenties voor rapportage.

Ik denk dat we in onze rapportage aandacht moeten besteden aan de veranderingen in onze werkwijze. We hebben nu verschillende interviews anders gehouden dan we in ons plan van aanpak beschreven hadden. Het lijkt mij goed om in de evaluatie aandacht te besteden aan deze wijzigingen en de gevolgen ervan voor ons onderzoek.

4. Studentbeoordeling

Onderdeel	Zelfbeoordeling Teunette	Beoordeling Karen
De student is in staat om als coördinator op te treden in een overzichtelijk project.	Gedurende het onderzoek had ik vaak de neiging om te structureren, een planning te maken en een overzicht te maken van de taken die nog moesten gebeuren. Aan het begin van het onderzoek was ik erg gefocust op de taak waar ik op dat moment mee bezig was en verloor ik mijn overzicht over het geheel. Toen ik me hiervan bewust werd, heb ik er steeds op gelet dat de planning gehaald werd en dat we ook een duidelijke planning hadden met concrete taken. Hierdoor heb ik geleerd dat hulpmiddelen als een planning en takenoverzicht kunnen helpen om het overzicht over het geheel te behouden. Ook heb ik hierdoor vaardigheden opgedaan om het project te coördineren en het voor iedereen overzichtelijk te houden.	Als onderzoeker is Teunette in staat om steeds opnieuw overzicht te creëren in een project. Daarin kan ze ook een coördinerende rol hebben. Haar kwaliteit ligt echter in het creëren van overzicht. Het maken van duidelijke plannings en niet verzanden in zijpaden past goed bij Teunette.
De student kan meewerken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving.	Ik heb met plezier gewerkt in de multiculturele omgeving van TCC. Ik heb geleerd om creatieve oplossingen te bedenken wanneer cultuurverschillen voor problemen zorgden in het onderzoek. Door dit onderzoek heb ik geleerd om duidelijk en open te communiceren wanneer er verschillen tussen mensen bestaan. Ik vond het soms moeilijk om goed om te gaan met de verschillende ideeën van de medewerkers van TCC over de invulling van de bijeenkomsten. Hier ligt voor mij een leerpunt. Ik ga soms te snel op in de mening	Teunette houdt zich in zo'n omgeving in de eerste instantie wat meer op de achtergrond, maar zal waar nodig initiatief nemen om een degelijke rol te vervullen. Ze moet soms zoeken hoe ze haar rol invult, maar weet zich steeds opnieuw te positioneren.

	van een ander en wanneer een ander een hele andere visie heeft, kan dit bij mij voor verwarring zorgen. Ik vind het belangrijk om een evenwicht te vinden in het vasthouden van mijn eigen koers en het luisteren naar de visie van de ander.	
De student beschikt over leervaardigheden om een project succesvol af te ronden.	Ik was steeds gemotiveerd om het project tot een goed einde te brengen. Ik stond open voor feedback en ik wilde nieuwe vaardigheden aanleren die me konden helpen om het onderzoek steeds weer te verbeteren. In het doen van onderzoek had ik weinig ervaring. Ik merkte dat Karen in sommige dingen meer ervaring had, omdat zij voor de minor Jeugdcultuur ook een onderzoek had gedaan. Zij leerde mij dan ook nieuwe vaardigheden, voornamelijk in het verwerken en analyseren van interviews. Ik vond het soms moeilijk om te zoeken naar de juiste methoden, bijvoorbeeld de manier waarop conclusies en aanbevelingen geschreven worden. Door hiermee te stoeien en informatie te verzamelen, heb ik nieuwe vaardigheden opgedaan.	Teunette heeft vooral tijdens het afronden van het project veel doorzettingsvermogen laten zien. Veel kleine taken heeft ze op zich genomen. Daarin kon meer overlegd worden hoe taken aangepakt konden worden. Teunette houdt daarin van zelfstandig werken en zoekt dan haar zaken zelf uit. Dit heeft het voordeel dat ze goed op planning blijft en het nadeel dat er miscommunicatie ontstaat met haar afstudeermaatje. Dit punt is ook besproken tussen de onderzoekers, waardoor er bewust mee om kon worden gegaan. Het relativerend vermogen van Teunette is sterk waardoor ze tevreden kan zijn met de resultaten die zijn geboekt.
De student is betrouwbaar in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback.	Met het nakomen van afspraken heb ik geen moeite. Ik heb er een hekel aan wanneer mensen hun afspraken niet nakomen en daarom probeer ik hierin zelf zo betrouwbaar mogelijk te zijn. Een leerpunt voor mij is nog steeds dat ik op tijd begin met mijn taken, zodat ik niet alles op het laatste nippertje hoeft te doen en mijn afspraken ook op tijd na kan komen. Ik ben altijd erg nieuwsgierig naar	Teunette is betrouwbaar in het nakomen van afspraken. Ze zal zoveel mogelijk aangeven wanneer ze meer tijd ergens voor nodig heeft en de deadline niet redt. Teunette ziet soms activiteiten over het hoofd, terwijl ze zoveel mogelijk volledigheid nastreeft. Hier is dan over het algemeen een geldig argument voor of Teunette geeft hier een verantwoording voor. In de samenwerking heeft dit niet

	feedback. Wanneer ik feedback gekregen heb, bekijk ik altijd eerst of het klopt met mijn idee van hoe de tekst moet worden. Als ik merk dat dit niet samengaat, houd ik altijd in mijn achterhoofd dat dit kan betekenen dat de ander de tekst niet goed begrepen heeft. De stukken waar ik feedback op heb gekregen, bekijk ik dan ook altijd kritisch.	voor problemen gezorgd omdat het aanspreken hierop door Teunette goed wordt opgepakt. Teunette zal feedback zoveel als mogelijk goed in de tekst verwerken. Wanneer feedback niet duidelijk is zal ze dit overleggen en zoeken naar een creatieve oplossing. Teunette komt in zo'n situatie met regelmaat vragen wat ik denk of hoe ik dit op zou lossen. Dit waardeer ik omdat er zo overleg blijft over de teksten die er geschreven worden.
De student toont initiatief, ook als zich problemen voordoen.	Initiatief nemen is voor mij lang een leerpunt geweest. In dit onderzoek zijn er dan ook situaties geweest waarin ik me afwachtend heb opgesteld. Wat ik echter positief vind, is dat ik in deze situaties mezelf bewust afwachtend heb opgesteld. Omdat ik gemotiveerd was om dit afstudeeronderzoek tot een goed einde te brengen, heb ik vaak initiatief genomen. Ook wanneer zich problemen voordeden heb ik deze aangekaart. Ik heb hiervan geleerd dat ik het nemen van initiatief bewust in kan zetten en dan het me heel erg helpt wanneer ik gemotiveerd ben.	Teunette zal vooral initiatief nemen op het moment dat zich problemen voordoen. Ze zal dan komen met verschillende ideeën om dit op te lossen.
De student is in staat evt. strubbelingen in de samenwerking met de medestudent constructief aan te pakken.	Een aantal keer was ik niet blij met een bepaalde actie van Karen. Dat heb ik op dat moment aan haar duidelijk gemaakt. We zijn er samen over in gesprek geweest en hebben een goede oplossing gevonden.	Strubbelingen in de samenwerking worden vooral uitgesproken door Teunette op het moment dat we samen de strubbelingen bespreken die ik tegenkom en de samenwerking evalueren. In het gesprek komen van beide kanten de punten naar voren die niet handig waren geweest. Teunette neemt hieruit

		leringen mee voor de volgende keer blijkt dan later uit gesprekken.
De student kan het leerrendement verwoorden ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor.	In de afsluitende reflectie heb ik duidelijk gemaakt wat mijn leerrendement ten aanzien van de minor is.	In het beschrijven van het leerrendement van de verdiepingsminor laat Teunette zien dat ze de stof uit de minor kan verbinden met het onderzoek bij TCC.
De student heeft zelfinzicht en beschikt over reflectievaardigheden.	In dit procesverslag is te zien dat ik kan reflecteren op mijn bijdrage aan het onderzoek. Zelfinzicht ontstaat bij mij vooral wanneer ik mezelf kan spiegelen aan anderen. Wanneer ik in gesprek was met andere afstudeerders ontdekte ik vaak nieuwe dingen en ging ik na hoe ik daar zelf mee bezig was. Dit leverde mij nieuwe gezichtspunten op. Ik kan me nog verder ontwikkelen door te leren hoe ik ook zonder deze spiegel dit zelfinzicht kan vergroten.	Teunette laat door opmerkingen zien dat ze zicht heeft op haar handelen. Ze heeft haar focus echter meer liggen op de inhoud van het afstudeeronderzoek. Daarin is Teunette meer taakgericht dan procesgericht. In gesprek met haar zie ik dat ze voldoende zicht heeft op haar eigen handelen en hier ook naar kan reflecteren.

5. Afsluitende reflectie

5.1 Doelen

Toen ik in de evaluatie ging beschrijven in hoeverre de doelen behaald waren, kwam ik erachter dat niet alle doelen helemaal behaald waren. Eerst vond ik dat jammer, maar met mijn relativiseringsvermogen lukte het me om te bedenken wat het resultaat was van ons onderzoek en daarmee ben ik erg tevreden.

In overeenstemming met het doel was mijn verwachting dat we vooral praktische resultaten tegen zouden komen, bijvoorbeeld een lijst met methoden die gebruikt konden worden bij TCC. Ook had ik verwacht dat we precies aan zouden kunnen wijzen hoe die methoden aan konden sluiten bij de ouders van TCC. Toen ik de literatuur over methoden aan het lezen was, besepte ik dat dit niet realistisch was. Er zijn zoveel methoden die binnen ouderbijeenkomsten gebruikt kunnen worden en iedere begeleider kan er meer bedenken. Ik vond het wel verassend dat uiteindelijk het doel van de bijeenkomst bepaald welke methode er gebruikt zal worden. Ik zag bij TCC dat de methoden vaak een paar dagen voorafgaand aan de bijeenkomst bedacht werden. Begeleiders hadden dan geen duidelijk doel, maar bedachten een methode die hun geschikt leek voor dat moment. Hier zie ik een toevoeging van ons onderzoek aan de werkwijze van TCC.

Wat ik mooi vind, is dat ons onderzoek wel praktische handleidingen geeft voor een onderzoeksproduct. Eén van de doelen was om een onderzoek te doen wat zou leiden tot een product wat geschikt is voor de begeleiders van TCC. Uit de feedback van Jose bleek dat ze meer van dit product had verwacht. Aan de ene kant vond ik het jammer om dat te horen, maar ik wist dat ons product wel een basis biedt die ook voor de lange termijn geldig is en dat vindt ik heel positief. Wat dat betreft heb ik dan ook het idee dat dit doel wel is behaald.

5.2 Verdiepingsminor

Ik denk dat ons onderzoek veel associatie heeft met de minor Relatie en Gezin. De doelgroep bestond uit Afrikaanse ouders die een autistische kind hebben, het ging hier dus om een gezinssituatie. Ik was altijd meer gericht op de stoornis zelf en welke gevolgen de stoornis zou hebben in de leefwereld van het kind. Door middel van dit onderzoek ben ik te weten gekomen dat een kind met een stoornis ook een grote invloed heeft op het gezin. In de ouderbijeenkomsten waarbij ik aanwezig ben geweest, heb ik veel ouders horen vertellen over de problemen die zij ondervonden doordat hun kind autisme had. In de literatuurstudie heb ik een boek gelezen over een vader die pedagoog is en een kind met autisme heeft. Door deze ervaringsverhalen heb ik een beeld gekregen van de invloed van autisme op het gezin.

Wanneer ik de link leg met de verdiepingsminor, denk ik dat dit onderzoek zeker een bijdrage levert aan de kennis die er is binnen de minor. Tijdens het literatuuronderzoek kwamen we erachter dat er weinig literatuur is over de Afrikaanse doelgroep. Ook in de praktijk zagen we dat er in Nederland veel oudercontactgroepen zijn, maar weinig die specifiek gericht zijn op Afrikaanse ouders. Ik denk dat ons onderzoek hierin een aanvulling levert. Het thema van ons onderzoek liet ons niet toe om de invloed van autisme in een Afrikaans gezin te onderzoeken. Wel geeft de achtergrondinformatie in ons onderzoek een beeld van de manier waarop ouders omgaan met het autisme van hun kind.

In de minor wordt veel aandacht gegeven aan het begeleiden van het gehele gezin. Binnen TCC heb ik hiervoor een unieke mogelijkheid gezien. De gezinnen worden individueel begeleid, maar daarnaast ook opgevangen in groepsverband. Doordat deze begeleiding binnen dezelfde organisatie blijft, hebben ouders meer regie over de hulp die ze krijgen. In ons onderzoek wordt vooral gezocht naar een goede manier om de ouders in groepsverband te begeleiden. Ik denk dat dit onderzoek een toegevoegde waarde heeft binnen de kennis die er al is binnen de minor, omdat het gericht is op de begeleiding van Afrikaanse ouders. Hiermee wordt aandacht gegeven aan een nieuw onderwerp.

5.3 Terugblik onderzoek en samenwerking

Wat ik erg fijn vond in ons onderzoek is de goede samenwerking die we hadden. Van tevoren werden we gewaarschuwd dat een samenwerking tussen vriendinnen wel eens fout zou kunnen lopen, maar daar heb ik weinig van gemerkt. Juist doordat ik Karen goed kende, wist ik wat ik aan haar had. Ik denk dat dit ook de reden is geweest dat we heel kritisch naar elkaar durfden te zijn. Mijns inziens heeft deze kritische blik de kwaliteit van ons onderzoek verhoogd.

Een ander positief punt binnen onze samenwerking vind ik dat we allebei ons eigen onderdeel hadden. Ik denk dat hierdoor zowel de culturele kant als de methodische kant erg goed uitgediept konden worden. Een nadeel hiervan vond ik wel dat ik soms weinig zicht had op de onderwerpen waar Karen mee bezig was. Hier kwam ik pas achter toen ik haar tekst ging lezen en van feedback voorzien. Ik denk dat deze verdeling het ook moeilijker maakte om conclusies uit de tekst te trekken. Uiteindelijk hebben we dit opgelost door samen de gehele tekst door te lopen. Dit hielp mij om een overzicht over het geheel te krijgen.

5.4 Competenties en leerrendement

In het doen van onderzoek had ik weinig ervaring. Hierdoor heb ik nu verschillende nieuwe competenties kunnen ontwikkelen. Allereerst heb ik een ontwikkeling gemaakt in het schrijven van formele teksten. Hierbij nam de verantwoording van de onderzoeksmethoden een grote plaats in. Ik ben bewuster gaan schrijven en heb geleerd om alleen datgene te beschrijven wat relevant is.

Hiernaast heb ik door middel van dit onderzoek geleerd om niet te zelfstandig te willen zijn. Door de interviews die we gedaan hebben, ben ik me ervan bewust geworden dat het gebruiken van bestaande kennis veel toegevoegde waarde kan hebben.

Door het bijwonen van de ouderbijeenkomsten van TCC heb ik geleerd om op een laagdrempelige manier contact te leggen met Afrikaanse mensen. Het contact liep vaak anders dan ik van tevoren had bedacht en hierdoor moest ik op bepaalde momenten creatieve oplossingen bedenken om het contact toch goed te laten verlopen. Dit heeft mij veel nieuwe inzichten gegeven.

Doordat het plan van aanpak erg uitgebreid en volledig was, verliep ons onderzoek soepel. Hierdoor weet ik nu dat werken volgens een helder, vooropgezet plan veel onduidelijkheid kan voorkomen.

5.5 Aanbevelingen voor het handelen van de MWD-er

In ons onderzoek zijn tussen de regels door veel aanbevelingen te lezen voor het handelen van de maatschappelijk werker die een oudergroep begeleidt. Wat mij zelf erg aansprak was de aanbeveling die gegeven werd in een boek wat ik gelezen heb in de literatuurstudie. Hierin werd genoemd dat de

begeleider (maatschappelijk werker) altijd moet bedenken dat een ouder deskundig is als het gaat over zijn kind. Ik vond dit echt een leerpunt voor de maatschappelijk werker. Het klinkt heel logisch om de ouder of cliënt als deskundig te zien, maar volgens mij gebeurt het heel vaak dat een maatschappelijk werker vertrouwt op zijn eigen kennis. Hierdoor kan het zijn dat de kennis van de ouder in het niet valt. Als aanbeveling wil ik meegeven dat de maatschappelijk werker oog heeft voor de kennis van de cliënt over zijn eigen probleem. Het gaat hier er ook om dat de cliënt de regie behoudt over zijn eigen hulpverleningsproces, wat weer samenhangt met Welzijn Nieuwe Stijl.

Een andere aanbeveling die logischerwijze uit dit onderzoek voortvloeit, is dat de maatschappelijk werker zich verdiept in de cultuur van zijn cliënt. Voorafgaand aan dit onderzoek had ik verwacht dat cultuur een grote rol zou spelen. Uit het onderzoek blijkt dat dit inderdaad het geval is. De culturele achtergrond van de cliënt heeft een grote invloed op de wijze waarop het hulpverleningstraject uitgevoerd wordt. Uit mijn eigen ervaring in het maatschappelijk werk weet ik dat het heel makkelijk is om een traject in te stappen en maar te zien wat er gebeurt. Door dit onderzoek besef ik nu dat het heel goed kan zijn om met een bepaalde voorkennis het traject in te gaan. Dit kan verwarring, veroorzaakt door de cultuurverschillen, voorkomen. Ook is de kans groot dat de aansluiting tussen cliënt en hulpverlener hierdoor bevordert wordt.

Procesverslag Karen

6. Individueel activiteitenplan

6.1 Voorbereiding

Met het voorbereiden van het onderzoek ben ik vooral bezig geweest met onderstaande taken:

- Contact onderhouden met TCC
- Aanleiding en probleembeschrijving
- Tijdpad, middelen en individualisering
- Vraagstelling
- Verantwoording werkwijze: status Questionus
- Verslagen van gesprekken met TCC
- Feedback geven en verwerken

In totaal ben ik 48.5 uur bezig geweest met het plan van aanpak.

6.2 Verantwoording taken

Het gaat om de volgende hoofdtaken waar ik verantwoording voor draag:

- De observatie analyseren.
- Deelvraag 1 beantwoorden.
- Lezen van literatuur over de culturele achtergrond van de doelgroep.
- Beschrijven van relevante tekst uit de literatuur over de culturele achtergrond.
- Interviewen van medewerkers van TCC en het echtpaar Andrada.
- Interviewen van de doelgroep.
- De door mijn persoon gehouden interviews verwerken tot tekst.
- Deelvraag 3 beantwoorden.
- Het schrijven van conclusies en aanbevelingen.
- Het schrijven van discussie en evaluatie.

6.3 Verzameling en verwerking

Voor de helft van de taken ben ik als onderzoeker verantwoordelijk geweest tijdens het onderzoek. Het verzamelen van gegevens hebben we uitgevoerd volgens het plan van aanpak. De verwerking van alle gegevens hebben we uitgevoerd volgens het stappenplan van Baarda, waardoor een grote hoeveelheid gegevens gereduceerd kon worden tot korte fragmenten. Door deze fragmenten te labelen kon uit de gegevens vervolgens de deelvraag beantwoord worden.

De informatie voor de observatie hebben we verzameld tijdens een bijeenkomst. Het observatieverslag wat hieruit voortkwam heb ik geanalyseerd en daarmee de eerste deelvraag beantwoord.

De gegevens uit de literatuurstudie hebben we verzameld in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Mijn interesse lag sterker bij de cultuur dan bij het onderzoeken van de bijeenkomsten. Teunette vond het praktische van het onderzoeken van de bijeenkomsten interessant. Daardoor ontstond er vanzelf een verdeling in de taken. Dit is ook in de rest van het onderzoek aangehouden.

Voor de interviews binnen TCC ben ik verantwoordelijk geweest en voor het onderhouden van het contact met de medewerkers van TCC. Het opstellen van interviews, het interviewen van de medewerkers en de ouders en het verwerken van de interviews hoorden bij mijn takenpakket. Teunette vervulde hierin een ondersteunende rol en heeft alle teksten voorzien van feedback. Deze verdeling van taken werkte voor beide partijen prettig. Ook heb ik Teunette ondersteund bij het houden van haar interviews en haar teksten van feedback voorzien.

6.4 Analyse en conclusies

Vanuit de resultaten van alle verwerkte gegevens heb ik vervolgens conclusies geschreven van de teksten waar ik verantwoordelijk voor was. Ook de hoofdconclusie heb ik geschreven, waarbij Teunette door middel van feedback nog heeft aangevuld. Hetzelfde geldt voor de discussie, aanbevelingen en evaluatie. De teksten die zijn geschreven zijn voor feedback verstuurd naar Evelien Gardebroek, naar Jan van Persie en naar Carla van Hengel. Deze feedback hebben we gezamenlijk verwerkt.

6.5 Presentatie

De presentatie is op het moment van schrijven nog niet gemaakt. Er is een datum gepland waarop de presentatie zal plaatsvinden en de personen die aanwezig zullen zijn, zijn uitgenodigd. Inhoudelijk zijn er nog geen afspraken gemaakt over de presentatie.

6.6 Urenverantwoording

Onderdeel	Aantal uur
Plan van aanpak	48.5 uur
Observatie	25.25 uur
Literatuur bestuderen	53 uur
Literatuur verwerken tot tekst	68.5 uur
Interviews TCC en verwerking	163.5 uur
Interviews instellingen	19 uur
Draaiboek	25 uur
Coachgesprekken, administratief en tekstbeschrijvingen	95.8 uur
Totaal:	498.55

7. Reflectieverslagen begeleiding

7.1 Gesprek 1 – startgesprek

We begonnen het gesprek met Evelien samen. Als duo hadden we dit goed voorbereid en onze vragen op papier gezet. Voor mezelf was ik wel benieuwd wat dit gesprek me zou brengen, omdat ik Evelien ken als mijn studieloopbaanbegeleider en niet als afstudeerbegeleider. Als duo hadden we er ook al over gesproken dat we Jaap een prettige begeleider vonden en dat we het kritische in zijn zienswijze erg waarden.

Proces

In het gesprek was het voor mijn idee even zoeken hoe we bij elkaar konden aansluiten. Als duo waren we al gestart met het onderzoeken van literatuur en wisten we goed waar we het over hadden. Evelien wist dit minder goed waardoor er een paar foutjes ontstonden. Ik kon me dat wel voorstellen omdat ze het proces van het opstarten en het maken van het Plan van Aanpak ook niet kende. Daardoor had ik echter wel het gevoel dat we het prima zelf uit zouden kunnen knobbelen, omdat we zelf kritischer zijn dan mijn eerste indruk van Evelien.

Ontwikkelpunten

Evelien vroeg ons wat we van elkaar verwachten en waarvoor we Evelien denken nodig te hebben. Ik realiseerde me later dat ik denk dat het belangrijk is dat ik, of samen met mijn duo, naar Evelien toekom en een eventueel dilemma voorleg met alle voor en nadelen erbij. Op die manier kan Evelien meedenken in hindernissen waar we bijvoorbeeld een helicopterview nodig hebben. Het is voor mijn gevoel belangrijk om zelf met onze barricades te komen en haar om advies te vragen.

Inhoud van het gesprek

We spraken het plan van aanpak door en Evelien stelde vooral vragen. Het plan leek me helder genoeg en uit het gesprek bleek ook dat dit zo was. Met José erbij bespraken we vooral een aantal praktische zaken. Evelien vroeg nog meer inhoudelijk informatie. We kwamen tot een idee om meer organisatorische informatie in ons product op te nemen, omdat we daar nog niet veel over weten en over onderzoeken. Dit is achtergrond informatie die wel belangrijk kan zijn.

Consequenties voor het activiteitenplan en concrete individuele taken

Naar aanleiding van dit gesprek besloten we om een organisatiebeschrijving op te nemen in ons verslag. Deze organisatiebeschrijving zou Teunette maken omdat ik bij het doen van interviews ook de ouders zou interviewen en we zo de uren weer in balans zouden trekken.

7.2 Gesprek 2 – begeleidingsgesprek

Dit gesprek is op ons initiatief tot stand gekomen. Evelien gaf wel aan dat ze verwachtte dat we ondertussen contact zouden opnemen. We hadden een aantal vragen voor Evelien en we wilden ook helderheid over de verdere gang van zaken over praktische zaken als de presentatie en de inleverdatum.

Proces

Ik was erg benieuwd wat dit gesprek me zou brengen, ik had er niet veel van verwacht. Als duo werkten we goed en productief samen naar mijn idee. Zelf zaten we goed in ons onderzoek en Evelien had daarin toch minder kennis. Daarnaast merkte ik met het onderzoeken dat het goed

uitgewerkte plan van aanpak voldoende steun gaf en we daar goed op konden bouwen. Daardoor zat ik in het gesprek met een bepaalde nieuwsgierigheid of Evelien ons nog iets nieuws te brengen had. Ik vond het wel vervelend dat we te laat begonnen, ondanks dat ik op tijd was. Ik weet echter dat ik zelf ook niet altijd op tijd ben dus ik kan me goed voorstellen hoe het is als je te laat komt, waardoor ik het een ander niet kwalijk neem. Als het echter regelmatig voorkomt en ik ga voelen dat ik er geïrriteerd van raak, zou ik het wel inbrengen. Aan de andere kant heb ik liefde voor een tijdloos leven, waardoor ik te laat komen niet in elke situatie bezwaarlijk vind.

Tijdens het gesprek had Evelien verrassende ideeën op onze vragen. Dat had ik niet verwacht, omdat ik dat in eerdere gesprekken niet had gemerkt. Het maakte me enthousiast en alert om goed te onderzoeken of een idee haalbaar zou zijn of niet. Ik vind het een prettige werkhouding om enthousiast en alert te zijn. In deze houding kan ik het beste een resultaat neerzetten voor mijn gevoel. Het was fijn dat dit ontstond door de inbreng van Evelien. Daardoor kon ik in het gesprek meer krijgen en ontvangen dan wat ik van tevoren verwacht had. We konden tot heldere en duidelijke afspraken komen.

Inhoud

Samenwerking

Het viel me op dat het zicht op de samenwerking vooral ontstaat in gesprek met andere afstudeerkoppels om ons heen. Met regelmaat hebben Teunette en ik hierover gesproken zodat het niet moeilijk was om te vertellen hoe onze samenwerking liep. Er was wel een kort twijfelmoment wie erover ging spreken. In het gesprek praat je ook namens de ander en dat zorgde er bij mij voor dat ik even zocht naar wie er zou gaan spreken. Ik zoek wanneer ik vertel over onze samenwerking nog de bevestiging bij haar of het klopt wat ik zeg. Hoewel ik het altijd aangeef als ik er geen zicht op heb of mijn punt klopt met de hare. Als ik dat niet zeker weet zal ik dit erbij aangeven. Ik koos er bewust voor om Teunette eerst wat te laten zeggen omdat ik benieuwd ben hoe zij de samenwerking verwoordt, maar ik voel dan wel de drang om nog aan te vullen met mijn analyses die ik heb gemaakt. Ik wil dan graag het beeld compleet maken en ik denk dat mijn aanvullingen zinvol zijn. Ik realiseer me dat ik de beschrijving van Teunette niet compleet vind. Naar mijn mening is dit juist het stukje aanvulling wat je bij elkaar hebt.

Idee

Een voorbeeld van een verrassend idee is om één van de medewerkers schriftelijk te interviewen. Daar hadden Teunette en ik nog niet bij stilgestaan dat dit een goede optie zou zijn. We vonden het vervelend dat het niet lukte om het interview door te laten gaan omdat dan de balans in het onderzoek wat scheef trok. We vonden dit beiden een goed idee en zijn er gelijk mee aan de slag gegaan.

8. Studentbeoordeling

8.1 Zelfbeoordeling Karen

In staat zijn als coördinator op te treden in een overzichtelijk project:

Als onderzoeker ben ik in staat om op te treden als coördinator in een overzichtelijk project. Met regelmaat heb ik aangegeven dat we opnieuw overzicht moeten creëren en welke aspecten van het onderzoek extra aandacht verdienen. Vooral het aangeven van punten die nog moesten gebeuren of die extra aandacht nodig hadden was iets wat ik in het oog had. Daarin kon ik goed beredeneren waarom het nodig was om iets extra aandacht te geven. Het onderzoek overzichtelijk maken was een taak waarin ik hier en daar steun kon gebruiken. De focus kon teveel op één onderdeel liggen. Ik ben erachter gekomen dat vooral contact met mensen om me heen, me alert maakt om overzicht te houden en als coördinator op te treden. Door dit contact met anderen, spiegel ik het onderzoeken en de wijze van handelen van mezelf en mijn afstudeermaatje.

Meewerken in een multidisciplinaire/internationale omgeving:

In de omgang met verschillende beroepsgroepen en verschillende nationaliteiten heb ik het als belangrijk ervaren om je voortdurend aan te passen in je manier van contact leggen op degenen met wie je communiceert. Als extraverte en makkelijk contact leggend persoon heb ik hier geen moeite mee (gehad) en kon ik me goed redden. Wel heb ik me gerealiseerd hoe belangrijk de communicatie is wanneer je spreekt met iemand met een andere nationaliteit, zoals in ons geval de Afrikaanse nationaliteit. Hierin heb ik een houding aangenomen waarin proefondervindelijk leren een plaats heeft zodat ik zelf kon ervaren wanneer ik misschien op een te Nederlandse manier bezig was. Soms gaf dit frustratie omdat het ons onderzoek in de weg zat. Deze frustratie kon ik delen met mijn afstudeermaatje waardoor ik weer verder kon. Terugkijkend op dit proces, vind ik het goed dat ik ruimte heb genomen om de cultuur te ervaren en dit samen te bespreken. Ook het contact met de organisatie heb ik als onderzoeker goed onderhouden.

Ontwikkelen en gebruiken van leervaardigheden om het project succesvol af te ronden:

Verschillende vaardigheden heb ik ingezet om dit project succesvol af te ronden. Als vasthoudende en directe maatschappelijk werker vind ik het bijvoorbeeld belangrijk om mijn grens aan te geven. Dit kwam naar voren in een situatie waarin de oprichter van TCC vroeg of de laatste bijeenkomst nog verzet kon worden. Hierin kan ik helder en duidelijk zijn dat dit niet mogelijk is in verband met de deadlines van school, maar ook door andere opties te bieden het contact behouden zodat het niet afstotend is. Daarmee laat ik zien ook mee te denken met de ander en zo geef ik een stuk erkenning. Door het onderzoek heb ik geleerd om de focus niet alleen te richten op de taak waar ik mee bezig ben maar voortdurend een helicopterview te gebruiken en het overzicht te houden. Vooral in het afronden van het project was dit erg belangrijk en heb ik hier gebruik van kunnen maken.

Effectief werken is iets wat ik dit onderzoek weer moest leren. Snel lezen, hoofdpunten eruit pikken en zakelijk blijven, is iets wat ik voortdurend in de picture moest houden. Het samenwerken is hierin helpend omdat de kritische blik van mijn afstudeermaatje me helpt om op dit punt geconcentreerd te blijven.

Betrouwbaar zijn in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback:

In het nakomen van afspraken ben ik betrouwbaar, met name als ik weet dat het noodzakelijk is. Als ik voel dat er ruimte is om meer tijd te nemen dan kan ik dit doen. Afspraken over contact en manieren van handelen onderling zijn echter afspraken waar ik geen loopje mee neem.

Het verwerken van feedback is een bezigheid waar ik plezier aan beleef omdat ik het leuk vind om teksten of gedrag te optimaliseren. Ik zal me hier goed voor inzetten. Vooral op momenten dat ik de feedback waardevol of rechtvaardig vind zal ik de feedback zoveel mogelijk toepassen.

Nemen van initiatief ook als zich problemen voordoen:

Als zich problemen voordoen ben ik gelijk alert en zal ik zoeken om zoveel mogelijk het doel van het onderzoek na te streven. Zijn er problemen in de communicatie of in de samenwerking dan zal ik door middel van gesprek proberen een goede weg te vinden om verder te gaan.

Strubbelingen in samenwerking met medestudent:

De strubbelingen in onze samenwerking heb ik voortdurend uitgesproken en met mijn medestudent besproken. Dit heb ik gedaan omdat ik het belangrijk vind dat onze verhouding goed blijft. Doordat we ook een vriendschappelijke basis hebben kunnen we elkaars gedrag goed herkennen en hierop feedback geven. Het gevaar van vriendschap kan zijn dat je te vriendelijk voor elkaar bent. Doordat we beiden echter perfectie nastreven wordt dit aspect door beiden ondervangen.

Verwoorden van het leerrendement ten aanzien van de verdiepingsminor:

In dit procesverslag heb ik beschreven wat ik heb geleerd van het onderzoek ten aanzien van de minor Relatie en Gezin. Deze beschrijving heb ik onderbouwd vanuit verschillende thema's die in de minor aan de orde zijn gekomen en die ook terugkwamen in het onderzoek.

Zelfinzicht en reflectievaardigheden:

Tijdens het onderzoek en in het samenwerken met mijn afstudeermaatje ben ik voortdurend aan het reflecteren of ik goed handel en wat beter zou kunnen. Daarnaast kan ik anderen vragen wat ze vinden van de manier waarop ik bezig ben en kan ik mezelf toespreken in wat realistisch is en wat niet. Deze vorm van reflectie bespreek ik ook weer met mijn afstudeermaatje zodat zij ook zicht heeft op wat me bezighoudt.

8.2 Beoordeling van Teunette

In staat zijn als coördinator op te treden in een overzichtelijk project:

Ik zie bij Karen dat ze vaak als vanzelf leidend optreedt en daardoor automatisch dingen coördineert. Voornamelijk in de contactlegging met begeleiders en medewerkers van TCC nam zij hierin initiatief en zorgde zij ervoor dat er duidelijk gecommuniceerd werd. Karen zorgde regelmatig voor overzicht doordat zij een lijstje maakte van taken die nog moesten gebeuren of een mail naar mij stuurde met dingen die ze gedaan had of punten waar ik op moest letten wanneer ik verder werkte met het onderzoek. Soms had ik het idee dat ze het totaaloverzicht niet helder had. Nadat er een duidelijk planning en takenoverzicht gemaakt was, verbeterde dit.

Meewerken in een multidisciplinaire/internationale omgeving:

Ik vind het positief dat Karen duidelijk haar eigen inbreng heeft in een omgeving waar meerdere visies samenkomen. Hierdoor kan zij helder communiceren met verschillende betrokken partijen, zoals medewerkers en ouders.

Ik heb gemerkt dat Karen soms een sterke visie heeft op hoe bepaalde dingen vormgegeven moeten worden. Door de cultuurverschillen gebeurde het regelmatig dat niet alles gebeurde volgens het vooraf bedachte plan. Op zo'n moment nam Karen het initiatief om met mij te overleggen over de manier waarop de nieuwe situatie het beste aangepakt kon worden en kwamen we tot een nieuw plan.

Ontwikkelen en gebruiken van leervaardigheden om het project succesvol af te ronden:

In het onderzoek heb ik gemerkt dat Karen erg gedreven is om alles zo goed mogelijk te doen. Naar mijn idee ging dit soms wat te ver en werden de doelen die ze stelde daardoor onrealistisch. Wat ik positief vond is dat ze zich steeds afvroeg of we op de goede weg waren. Hierdoor voorkwam ze dat we verzandden in onze eigen ideeën. Ze had een kritische kijk op ons onderzoek en daardoor streefde ze naar kwaliteit. Dit vond ik erg positief, het hielp mij ook om de kwaliteit te bewaken en ze zette mij hierdoor aan het denken. Aan het einde van het onderzoek merkte ik dat Karen niet helemaal tevreden was over het resultaat. Ik heb het idee dat ze iets meer spectaculairs had verwacht. Ik denk dat ze moet proberen om hierin realistisch te blijven en te kijken naar de mate waarin de doelen behaald zijn.

Betrouwbaar zijn in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback:

Karen is betrouwbaar in het nakomen van afspraken. Hierdoor was de samenwerking fijn. Het gebeurde niet vaak, maar af en toe werd een afspraak niet op tijd nagekomen. Dit vind ik een klein leerpunt.

Ik heb vaak gemerkt dat Karen het erg belangrijk vindt om feedback te krijgen en zo haar stukken te verbeteren. Ze neemt feedback altijd serieus, maar bekijkt wel goed of de feedback realistisch is en aansluit bij de bedoeling van de tekst.

Nemen van initiatief ook als zich problemen voordoen:

Karen toont veel initiatief. Ze neemt vaak de leiding in taken die moeten gebeuren. Ze spreekt uit wat ze belangrijk vindt en hierdoor is de samenwerking fijn.

Strubbelingen in samenwerking met medestudent:

Karen liet het mij weten wanneer ze bepaalde dingen in de samenwerking met mij niet prettig vond. Er ontstond soms een stevige discussie, omdat we veel tegen elkaar kunnen zeggen. De strubbelingen zijn echter altijd goed afgesloten.

Verwoorden van het leerrendement ten aanzien van de verdiepingsminor:

Karen heeft in haar afsluitende reflectie goed beschreven wat ze heeft geleerd ten aanzien van de minor. Ze legt goede verbanden tussen wat ze geleerd heeft in de minor en de praktijk die ze tegenkwam in het onderzoek.

Zelfinzicht en reflectievaardigheden:

Bij Karen heb ik veel zelfinzicht en reflectie gezien. Ze reflecteerde vaak voor zichzelf op de manier waarop ze te werk ging. Hierbij kwam ze soms iets belangrijks tegen, wat ze dan met mij deelde. Dit heb ik als heel positief ervaren, omdat het mij dan ook stilzette bij onze werkwijze of manier van samenwerken.

9. Afsluitende reflectie

Wijze van onderzoek doen

Een duidelijk opgezet plan voor het onderzoek laat de uitvoering vloeiend verlopen. De basis is duidelijk beschreven, waardoor er genoeg tijd kan worden genomen om een strubbeling te verhelpen. Het beantwoorden van de deelvragen uit de informatie die verzameld is, is een intensieve bezigheid. Ik heb geleerd om de gegevens te verwerken volgens het stappenplan voor data-analyse van Baarda, De Goede en Theunissen (2005, pp. 306-337). Doordat we alle stappen vooraf goed bespraken was het goed te doen om de gegevens te fragmenteren en te labelen.

Vooraf het schrijven van conclusies uit de resultaten leerde me hoe belangrijk het is dat er verbanden gelegd kunnen worden tussen de verschillende resultaten die uit het onderzoek naar voren komen. Daarin heb ik geleerd dat het ontvangen van feedback van anderen (externen) kan helpen om verbanden scherp te zien, als je als onderzoeker de tekst al zo goed kent dat je de verbanden niet meer helemaal scherp kan zien.

Samenwerking

De samenwerking tijdens dit onderzoek heeft me geleerd om voortdurend de balans op te maken en het overzicht te houden, door bijvoorbeeld het maken van planningen. De neiging om je te verdiepen in interessante literatuur of om een tekst perfect te maken, vergt veel tijd en kan ervoor zorgen dat je het overzicht verliest. Daarin is het belangrijk dat je als onderzoekers elkaar scherp houdt, voortdurend naar elkaar uitspreekt hoe je in het onderzoek staat en spreekt met andere onderzoekers om je heen, waardoor je weer nieuwe inzichten opdoet. Daarnaast heeft de samenwerking me geholpen om mijn eigen visie voortdurend te conformeren met de visie van de ander. Dit is een belangrijk aspect in samenwerking en wijst me erop om voortdurend te kijken wat de kwaliteit van het onderzoek verhoogt in een beslissing.

Het geven van feedback aan elkaar was iets wat met regelmaat terugkwam tijdens het onderzoek. Niet alleen op de resultaten die er geschreven werden, maar ook op de onderlinge samenwerking. Het feedback geven op elkaars resultaten was vooraf duidelijk afgesproken, waardoor dit voor ons beiden helder was en dit de samenwerking versoepelde. Het was duidelijk wat we hierin aan elkaar hadden. Ook in de onderlinge samenwerking was door de vriendschap van tevoren redelijk duidelijk hoe we met elkaar konden omgaan. Wanneer er strubbelingen waren in het contact tussen ons vond ik het belangrijk om dit zo snel mogelijk te bespreken. Het hielp me dan om te wachten tot ik helder had wat ik aan wilde geven aan Teunette. Daarvoor had ik meestal een kwartiertje tijd nodig, waarna ik aangaf dat ik iets niet prettig vond. Meestal kwam vervolgens ook naar voren wat Teunette niet prettig vond. We konden daardoor samen evalueren en bleven daardoor gelijkwaardig aan elkaar. Ik stelde om die reden vaak veel vragen aan Teunette, wat ze vond van de wijze van omgaan met elkaar, wat ze vond van mijn gedrag en van haar gedrag. Dat hielp me om ook zicht te krijgen op haar gedachten over strubbelingen in het proces. Voor mijn gevoel zou ze daar zelf minder snel mee komen.

We streven beiden naar een zo goed mogelijk resultaat. Hoe dit eruit zal zien is iets waar we goed over kunnen discussiëren. Het verdelen van taken binnen het onderzoek ging vrijwel automatisch. We weten van elkaar waar onze interesses liggen en kunnen elkaar hierin geven wat nodig is. Over de vormgeving van onderzoeksmethoden kunnen we goed discussiëren. Daarin zijn we allebei

haantjes. Wanneer de discussie is afgelopen moeten we hier vaak alweer om lachen. Ook punten die eerder in evaluaties onderling besproken zijn kunnen we dan als humor inbrengen om de ander op z'n nummer te zetten. Daarin hebben we samen veel plezier beleefd.

Individueel leerrendement:

Inhoud

Het werken met mensen uit een andere cultuur bepaalt me bij de grenzen van de eigen cultuur. Dit laat voor mij zien dat de manieren die ik heb aangeleerd voortdurend bepalen welke visie ik heb op de gedragingen van de doelgroep van TCC. De verdieping in de culturele achtergrond van de doelgroep heeft me begrip en erkenning gegeven voor de manier van denken van Afrikaanse ouders, voor zover ik daar een indruk van heb kunnen krijgen.

Proces

Het doen van gezamenlijk onderzoek heeft me er voortdurend op gewezen om bewust te zijn van mijn handelen. Dat was in dit onderzoek goed mogelijk, omdat ik bij mijn afstudeermaatje ook de veiligheid heb om te experimenteren met de wijze van mijn handelen. Ik merkte bijvoorbeeld dat ik het fijn vind om iets wat tussen ons in staat voor mijn gevoel, niet weg te redeneren, maar te voelen en vervolgens naar mijn maatje te benoemen.

Ook heeft het doen van onderzoek me geleerd om niet mijn eigen visie te willen vasthouden. Ik heb er bewust bij stilgestaan om tegen mezelf te zeggen: 'Karen denk maar na, is dit realistisch wat je nu wilt?' Dat hielp me om daarna te kunnen bedenken dat ik mijn punt niet zo belangrijk vind dat mijn zin wordt uitgevoerd. Daarnaast bleef ik mezelf ervan bewust dat ik een argument niet voor niks aandraag en ik mezelf wel serieus blijf nemen.

Door het onderzoek ben ik me er bewust van geworden dat het voor mij belangrijk is om steeds opnieuw overzicht te creëren. Wanneer ik dit niet deed, verloor ik de drive om goed door te werken. Daarnaast vond ik het niet gemakkelijk om in het grote geheel van alle informatie de verbanden goed te zien. Ik stel hierin aan mezelf ook hoge eisen, waardoor ik mezelf er niet meer toe in staat acht om goede verbanden te kunnen leggen. Ik ben erachter gekomen dat er een ideale manier is om wel weer in staat te zijn goede verbanden te leggen. Wanneer ik anderen vertel over mijn onderzoek, leg ik kort en krachtig uit wat het inhoud en wat de resultaten zijn. Dan spreek ik als vanzelf uit waarin verbanden liggen tussen de verschillende onderzoeksresultaten.

Minor Relatie en Gezin

Van tevoren wist ik niet dat het afstudeerproject goed zou aansluiten bij de minor. Ik was verrast dat ik iets met ouderbegeleiding ging doen nog in mijn opleiding. Dit vond ik vooraf wel een uitdaging, omdat ik me ervan bewust was dat het als ouderbegeleider belangrijk is dat je een bepaalde ervaring hebt. Als jonge maatschappelijk werker heb ik geen ervaring als ouder. Vanuit de minor is met regelmaat besproken dat het essentieel is om erkenning te geven aan de ouders en aan het gezin. Ik ben van mening dat je dit het beste kunt geven als je spreekt vanuit een bepaalde ervaring.

In de praktijk kwam ik dit ook tegen bij de ouders van TCC. Ik werd erbij stilgezet welke invloed de cultuur en de beperking van het kind had op de ouders. Daardoor zag ik opnieuw hoe belangrijk het gezin, het systeem en de omliggende omgeving is. Deze kennis vanuit die ik vanuit de minor heb meegekregen kon ik zien in de praktijk. Ik besepte dat het belangrijk is om te werken vanuit het gezin. De gesprekken met de ouders gaven het op dat moment misschien nieuwe inzichten, maar hoe is dit

voor de ouders toepasbaar in de praktijk? Lukt het ouders om iets met nieuwe kennis en inzichten te doen in de thuissituatie?

De begeleiders van TCC hadden daar naar mijn inzien niet zoveel zicht op. Vanuit de organisatie is het wel de bedoeling dat er ook af en toe een gesprek is in de thuissituatie. Door de cultuur kan het naar mijn idee ook zomaar zijn dat Nicole, de oprichter, een keer langs gaat bij de ouders zonder dat dit gepland staat voor TCC. De hulpverlening die TCC biedt geen officiële hulpverlening, maar de laagdrempelige vorm brengt naar mijn idee een goede verbinding met de Afrikaanse ouders.

Als goede observator keek ik graag naar de omgang tussen ouder en kind. Deze relatie heb ik in veel verschillende vormen gezien. Door het autisme bij deze kinderen is de relatie tot de ouders anders. Ook de cultuur beïnvloedt de ouder-kind relatie. Dit bleek niet alleen vanuit de literatuur, ook in de praktijk kon ik hier veel van leren. Ouders konden wel mooie dingen van hun kind opnoemen, maar gaven ook aan hoe moeilijk het was dat het kind autisme had. Dat deed me er bij stilstaan hoe dit invloed heeft op de relatie tussen ouder en kind en welke moeite de ouder hierin meedraagt. Ik werd ervan bewust dat dit een belangrijk thema was om te bespreken met de ouders, omdat de pijn die ze hierin ervaren op een bepaalde manier zijn weerslag zal hebben op het kind. Vanuit mijn stage en de minor weet ik dat het belangrijk is om bewust te zijn van de weerslag die jou houding heeft tegenover je kind.

Aanbevelingen voor het handelen van de SPH'er

Na de verdieping die ik het gedaan in de cultuur van de doelgroep vind ik het jammer dat ik deze kennis vooral zelf heb opgedaan. Ik denk dat het als begeleiders van TCC belangrijk is dat je kennis hebt van de achtergrond van de doelgroep. Daarom denk ik dat het belangrijk is dat de begeleiders zich hierin verdiepen. De vragen die in de discussie aan de orde zijn gekomen kunnen helpend zijn om zich verder te verdiepen in de culturele achtergrond van de ouders.

Tijdens de bijeenkomsten en in de gesprekken met onze opdrachtgever viel het me op dat José als Sociaal Pedagogisch Hulpverlener goede ideeën heeft om toe te passen in de bijeenkomsten. Ik zou haar aanraden om deze ideeën te delen met haar medebegeleider Astrid, waardoor ze samen de organisatie kunnen versterken. Ik denk dat het samenbindende de kracht is van deze tijd. Daarom is het belangrijk dat José niet alleen handelt of verandering probeert te weeg te brengen, maar dit gezamenlijk probeert op te zetten. Ik denk dat ze daarmee meer resultaat zal bereiken.

In een organisatie als TCC is het naar mijn inzien belangrijk dat je als maatschappelijk werker je rol bepaald. De organisatie is door Afrikaanse mensen opgericht waardoor het een ander soort organisatie is als een door Nederlanders opgerichte organisatie. De valkuil zou kunnen zijn dat je als werker meegaat in de stijl die er gehanteerd wordt door deze Afrikaanse mensen. Ik denk echter dat het als maatschappelijk werker belangrijk is om ook te zien welke kennis er ontbreekt bij deze mensen over autisme en daarnaar te handelen. Bijvoorbeeld wanneer er structuur ontbreekt tijdens eetmomenten, is het belangrijk om deze gedachte niet alleen uit te spreken, maar hier ook daadwerkelijk iets mee te gaan doen. Het signaal wat je als werker oppikt komt voort uit de kennis die je hebt over omgaan met autistische kinderen die gebaat zijn bij een duidelijke structuur.

Logboek

10. Gezamenlijk Logboek

Observatie		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
26/01/2013	1	Teunette
26/01/2013	7.5	Teunette en Karen
01/02/2013	2.5	Teunette
08/02/2013	2	Karen
23/03/2013	5	Teunette en Karen
13/04/2013	4	Karen
13/04/2013	0.5	Teunette
15/04/2013	8	Karen
17/04/2013	2	Karen
20/04/2013	6	Teunette en Karen
Totaal: 38.5 uur		

Literatuurstudie		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
05/02/2013	10	Teunette en Karen
07/02/2013	16	Teunette en Karen
08/02/2013	16	Teunette en Karen
11/02/2013	16	Teunette en Karen
12/02/2013	16	Teunette en Karen
14/02/2013	16	Teunette en Karen
15/02/2013	16	Teunette en Karen

18/02/2013	2	Karen
19/02/2013	2	Teunette
20/02/2013	3	Teunette
22/02/2013	4.5	Teunette
26/02/2013	11	Teunette en Karen
27/02/2013	8	Karen
27/02/2013	4	Teunette
28/02/2013	2	Teunette
01/03/2013	5.5	Karen
04/03/2013	1	Karen
05/03/2013	3	Teunette
06/03/2013	5.5	Karen
13/03/2013	1	Teunette
14/03/2013	4	Teunette
15/03/2013	4	Teunette
18/03/2013	6	Karen
19/03/2013	2	Karen
19/03/2013	4	Teunette
20/03/2013	8	Karen
21/03/2013	7	Karen
21/03/2013	9	Teunette
22/03/2013	8	Karen
22/03/2013	6	Teunette
23/03/2013	2	Teunette
25/03/2013	2	Karen
09/04/2013	6.5	Teunette
11/04/2013	3	Teunette

22/04/2013	2	Teunette
23/04/2013	3.5	Teunette
24/04/2013	4.5	Karen
26/04/2013	3.5	Karen
Totaal: 243.5 uur		

Interviews TCC		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
04/02/2013	1.5	Karen
04/02/2013	0.5	Teunette
13/02/2013	6	Teunette en Karen
25/02/2013	0.5	Karen
01/03/2013	1	Karen
05/03/2013	3	Karen
07/03/2013	8	Karen
08/03/2013	9	Teunette en Karen
09/03/2013	3	Karen
11/03/2013	7	Karen
12/03/2013	6	Karen
13/03/2013	1.5	Karen
14/03/2013	4	Karen
20/03/2013	2	Teunette en Karen
23/03/2013	2	Teunette en Karen
25/03/2013	9	Teunette en Karen
26/03/2013	4.5	Karen
27/03/2013	6	Karen
28/03/2013	6	Karen

29/03/2013	4	Karen
02/04/2013	4	Karen
03/04/2013	8	Karen
04/04/2013	7	Karen
05/04/2013	5	Karen
06/04/2013	3	Karen
09/04/2013	8	Karen
10/04/2013	9	Karen
11/04/2013	6.5	Karen
13/04/2013	4	Karen
15/04/2013	1	Teunette en Karen
16/04/2013	6.5	Karen
17/04/2013	5	Karen
17/04/2013	2	Teunette en Karen
18/04/2013	8	Karen
19/04/2013	3	Karen
20/04/2013	3	Karen
20/04/2013	1.5	Teunette
22/04/2013	5	Karen
22/04/2013	1.5	Teunette
25/04/2013	3	Karen
26/04/2013	4	Karen
Totaal: 182.5 uur		

Interviews instellingen		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
20/02/2013	0.5	Teunette

21/02/2013	0.5	Teunette
26/02/2013	3	Teunette en Karen
27/02/2013	2.5	Teunette
01/03/2013	2	Teunette en Karen
04/03/2013	10	Teunette en Karen
06/03/2013	6.5	Teunette
07/03/2013	8	Teunette
08/03/2013	9	Teunette en Karen
09/03/2013	1.5	Teunette
11/03/2013	6	Teunette
12/03/2013	3.5	Teunette
16/03/2013	1.5	Teunette
18/03/2013	5.5	Teunette
26/03/2013	6.5	Teunette
27/03/2013	5	Teunette
28/03/2013	6	Teunette
02/04/2013	3	Teunette
03/04/2013	8	Teunette
04/04/2013	7	Teunette
05/04/2013	3	Teunette
06/04/2013	1	Teunette
10/04/2013	8	Teunette
11/04/2013	5	Teunette
12/04/2013	3	Teunette
15/04/2013	7	Teunette
18/04/2013	5	Teunette
22/04/2013	3	Karen

22/04/2013	6	Teunette
23/04/2013	3	Teunette
24/04/2013	4	Karen
Totaal: 143.5 uur		

Draaiboek		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
25/04/2013	2	Teunette
30/04/2013	4	Teunette
01/05/2013	18	Teunette en Karen
02/05/2013	18	Teunette en Karen
03/05/2013	1	Teunette
04/05/2013	7	Karen
Totaal: 50 uur		

Overig (coachgesprekken, inleiding, bijlagen, conclusies & aanbevelingen, pva, organisatiebeschrijving en administratieve werkzaamheden)		
Datum:	Aantal uur:	Persoon:
13/02/2013	3	Teunette en Karen
19/02/2013	0.5	Teunette
26/02/2013	0.5	Karen
01/03/2013	0.5	Karen
06/03/2013	1	Karen
11/03/2013	1	Teunette
26/03/2013	2	Karen
08/04/2013	2	Karen en Teunette
08/04/2013	6	Teunette

09/04/2013	3	Karen en Teunette
17/04/2013	8	Teunette
19/04/2013	9	Teunette en Karen
23/04/2013	0.5	Teunette
24/04/2013	8	Teunette
25/04/2013	6	Teunette
26/04/2013	4	Teunette
27/04/2013	6	Karen
30/04/2013	6	Karen
06/05/2013	18	Teunette en Karen
07/05/2013	16	Teunette en Karen
08/05/2013	9	Karen
08/05/2013	4	Teunette
11/05/2013	5	Karen
11/05/2013	4	Teunette
13/05/2013	10	Teunette en Karen
14/05/2013	10	Teunette en Karen
15/05/2013	10	Teunette en Karen
16/05/2013	26	Teunette en Karen
17/05/2013	18	Teunette en Karen
Totaal: 197 uur		

Urentabel	
Taak	Aantal uur:
Plan van aanpak	98 uur
Observatie	38.5 uur
Literatuurstudie	243.5 uur

Interviews TCC	182.5 uur
Interviews MEE	143.5 uur
Draaiboek	50 uur
Overig en administratief	197 uur
	Totaal: 953 uur

11. Weekbeschrijvingen

Week	Beschrijving
Week 6 (februari)	In elkaar zetten van een opzet voor het literatuur onderzoek. Een dag naar de Koninklijke Bibliotheek (KB) om boeken aan te vragen en ons te oriënteren op onze werkwijze. Twee dagen in de KB literatuur bestudeerd. Boeken verdeeld aan de hand van onderwerp. Teunette doet de boeken over ouderbijeekkomsten en autisme, Karen de boeken over Afrikanen, ziekten en de cultuur. Contact opgenomen met onze afstudeerbegeleider om mogelijke data voor ouderbijeekkomsten door te geven. In deze eerste week is er ook contact opgenomen met de medewerkers van TCC om met hen interviews te plannen.
Week 7 (februari)	Vier dagen in de KB literatuur bestudeerd. Ook nog gezocht naar aanvullende boeken. Verschillende boeken aangevraagd en doorgenomen. Eén boek gaan we lezen naast ons onderzoek als extra informatie (beeldvorming over geloof in Afrika) omdat dit boek geen wetenschappelijk boek is maar een reisroman. De literatuurlijst is met twee boeken aangevuld. Het boek van Wolputte over ziekte en genezen in Afrika wat we in ons plan van aanpak ook hebben geciteerd. Daarnaast hebben we een uitgave van het blad Vox Guyana bestudeert. Deze stamt uit 1959. Dit boek gebruiken we om een beeld te geven van de literatuur die toen werd uitgegeven over de Afrikaanse cultuur. Eén dag hebben we besteed aan een gesprek met onze coach en afstudeerbegeleider om ons contract te tekenen en afspraken te maken. We hebben in dat gesprek besloten hoe vaak we contact met elkaar opnemen. Met de afstudeerbegeleider van school zullen we contact opnemen als we vragen hebben. Met onze opdrachtgevers zullen we voortdurend contact houden via de digitale mogelijkheden.
Week 8 (februari)	In deze week is er gewerkt aan het labelen en fragmenteren van de literatuur. Deze week hebben we ook een deel vakantie gehouden (i.v.m. voorjaarsvakantie)
Week 9 (februari)	Deze week hebben we twee dagen op school gewerkt en anderhalve dag thuis. We hebben de dagen op school gebruikt om interviewvragen te maken voor de verschillende soorten interviews. Daarnaast zijn we bezig geweest met het verwerken van de literatuur op de dagen dat we thuis hebben gewerkt. Aan het eind van de week hebben we in verband met de gesprekken die er nu aan komen met de instellingen en met de medewerkers een concept weekplanning gemaakt voor de volgende week.
Week 10 (maart)	Aan het begin van deze week hebben we een interview gehad met Mee Amstel en Zaan over de African Parent group die zij bieden. Dit gesprek verliep goed. We hadden beiden dezelfde bevindingen over het gesprek. We hebben deze week 2 dagen op school gewerkt, waarin we het interview hebben uitgewerkt en de literatuur verder hebben verwerkt.

	Deze week zijn we opnieuw bezig geweest met het regelen van de data voor de ouderbijeenkomsten omdat dit verkeerd gelopen was bij onze opdrachtgever. Aan het einde van de week hebben we een gesprek gehad met MEE Rotterdam over de oudergroep die zij bieden voor ouders met een kind wat autistisch is en een verstandelijke beperking heeft. De vrouw die we interviewden kende Nicole van TCC. Hierdoor was er een goede aansluiting tussen haar en ons in het gesprek. Verder hebben we Jose, onze opdrachtgever van TCC geïnterviewd. Dit interview ging over haar visie op wat er veranderd moet worden bij TCC. Alle interviews van deze week zijn opgenomen en er is al een begin gemaakt met het uittypen van de interviews.
Week 11 (maart)	Deze week zijn we vooral bezig geweest met het verwerken van de informatie die uit de interviews naar voren is gekomen. Karen heeft zich beziggehouden met het interview met Jose. Teunette is bezig geweest met de interviews bij Stichting MEE. Ook is Teunette bezig geweest met het verder verwerken van de literatuur. In deze week hebben we vooral individueel gewerkt, waardoor er weinig overleg is geweest.
Week 12 (maart)	In deze week hebben we weer een slag gemaakt met de uitwerking van de informatie vanuit de interviews en analyse van de literatuur. Deze week is de 2^e ouderbijeenkomst geweest die wij bijwonen. Vanuit Jose kregen we de vraag om deze voor te bereiden. Na overleg hebben we besloten om in de bijeenkomst te werken met het thema: welke activiteiten kun je doen met je kind? We vonden dit een laagdrempelig thema. Ook hadden we in de vorige bijeenkomst gemerkt dat ouders de behoefte hadden om hier meer over te weten. Daarnaast hebben we het interview met ouders voorbereid. We merkten dat het thema van de bijeenkomst aansloot bij de ouders. Er kwam veel informatie naar boven. Ook zijn er ideeën opgedaan voor activiteiten die gedaan kunnen worden met ouders en kinderen bij TCC. Dit was vooral nuttig voor Succe, die samen met zijn vrouw Nicole de leiding heeft over de organisatie van de bijeenkomsten. We hebben tijdens de ouderbijeenkomst geprobeerd om interviews af te nemen bij ouders. Eerst wilden we de ouders voorafgaand aan de bijeenkomst individueel interviewen, maar we merkten dat dit niet goed lukte omdat ouders het druk hadden met hun kinderen die ze in de gaten moesten houden. We hebben toen overlegd met Jose en kwamen tot de conclusie dat we een groepsinterview zouden doen tijdens de bijeenkomst. Dit is niet helemaal goed gekomen, omdat onze vragen veel discussie bij ouders opriepen. Deze discussie had weinig relatie meer met de vragen die wij wilden stellen. We vonden het alledrie (Jose, Karen en Teunette) erg moeilijk om deze discussie te onderbreken, omdat ouders veel emotie lieten zien en erg gefrustreerd waren. Na de bijeenkomst hebben we over deze situatie overlegd met Jose. We hebben toen besloten om in de volgende bijeenkomst onze vragen nogmaals voor te leggen, maar dan op papier zodat we in ieder geval de gegevens krijgen die we nodig hebben. Het is zoeken of dit aansluit, omdat we niet weten of iedere ouder in staat is om de vragen goed te begrijpen en in het Nederlands te beantwoorden. We willen dit voorkomen door de vragen ook in het Engels te stellen en ze vooraf toe te lichten.

Week 13 (maart)	Maandag hebben we een interview gehad met Succe en Nicole Andrada, de oprichters van TCC. Het was niet eenvoudig om dit interview te doen, omdat Succe en Nicole allebei geen vloeiend Nederlands konden. Ook gaven ze vaak lange antwoorden op vragen waarin informatie naar voren kwam die weinig te maken had met het interview. Het interview duurde dan ook 2,5 uur. Dit gaf ook wel stress omdat er niet naar het doel toegewerkt kon worden. Anderzijds kijken we er wel positief op terug, omdat we een kijkje hebben kunnen nemen in de Afrikaanse cultuur. Na het interview is Karen begonnen met het uittypen. Dit gaf frustratie vanwege het taalprobleem en veel irrelevante tekst. Het uitwerken duurde daardoor erg lang. In het interview waren Nicole en Succe redelijk te volgen, vooral ook vanwege de non-verbale communicatie. In de opname waren Nicole en Succe echter niet goed genoeg te volgen en werd er vaak door elkaar gepraat. Er was veel tekst aanwezig die niet-relevant was. Het literatuuronderzoek is uitgetypt en in een conceptversie naar Evelien Gardebroek gestuurd voor feedback.
Week 14 (april)	In deze week hebben we een grote slag gemaakt in het uitwerken en analyseren van de interviews. Omdat Karen niet goed verder kwam met de uitwerking van het interview met Succe en Nicole, hebben we eerst op internet gezocht naar een oplossing hiervoor. Toen we die niet vonden hebben we besloten om een docent van het vak 'onderzoek' te benaderen met de vraag hoe we dit interview het beste uit konden werken. Hieruit hebben we de conclusie getrokken dat we dit interview geautoriseerd uit zullen werken, wat betekent dat de niet-relevante tekst niet overgenomen wordt uit de opname. De andere interviews zijn ook in die zin geautoriseerd nadat ze letterlijk zijn uitgetypt. Met het interview met Nicole en Succe is er geen letterlijke uitwerking gemaakt. Door dit nieuwe uitgangspunt kon er weer goed verder gewerkt worden. Ook Teunette is bezig geweest met het verder uitwerken en analyseren van de interviews. Aan het eind van deze week kwamen we in gesprek met andere afstudeerders tot de conclusie dat we een helicopterview moeten gaan maken van ons afstudeerproject. We merkten dat we door het uitwerken van interviews de focus vooral hadden liggen op de kleine bezigheid en het overzicht over het geheel wat uit het oog verloren. De reden om de nieuwe week te beginnen met een strakke planning.
Week 15 (april)	De eerste activiteit deze week was het maken van een planning op maandagochtend. We hebben samen gekeken naar de resultaten die we willen behalen en de deadlines die we willen vastleggen. We hebben besloten om 8 mei een conceptversie van ons verslag in te leveren bij onze afstudeerbegeleider. Dan hebben we in de daarop volgende weken tot 21 mei de tijd om feedback daarop te verwerken en individuele verslaglegging af te ronden. Ook de laatste taken als het schrijven van een artikel, het nakijken van spelling en grammatica en de lay-out zullen dan worden gedaan. Naast deadlines hebben we een overzicht gemaakt van dagen dat we werken aan afstuderen en welke taken er nog moeten gebeuren. Het schrijven van antwoorden op de deelvragen betrof het grootste onderdeel van de taken. Dit hebben we per dag ingepland om zo het overzicht te blijven houden. We realiseren dat dit een hoog concentratievermogen vereist om veel dagen achter elkaar te werken. Echter met het vooruitzicht

	dat dit van tijdelijke aard is hebben we voldoende motivatie om kwaliteit te kunnen leveren. Deze week hebben we ook een gesprek gehad met Evelien Gardebroek. We hebben overlegd wat we hierin belangrijk vinden. Daaruit zijn een aantal vragen voortgevloeid over een 2^e observatieverslag en het nut daarvan. Ook over het schriftelijk interviewen van de ouders en de inleverdatum hadden we vragen. Uit het gesprek zijn nuttige conclusies naar voren gekomen. We hebben data vastgelegd met Evelien om feedback van haar te ontvangen. Daarnaast legde ze ons de vraag voor of we genoeg informatie hadden verzameld. Door die vraag gaf ze ons het idee om te kijken of Astrid, de andere begeleider van TCC misschien op een andere manier geïnterviewd kan worden. Hierop hebben we besloten om Astrid te vragen of ze schriftelijk geïnterviewd wil worden, met het nadeel dat we dan niet kunnen doorvragen. We hebben gelijk actie ondernomen en een interview voor Astrid gemaakt en naar haar verzonden. Ze wilde dit wel doen en heeft die zelfde week nog een reactie teruggezonden. Missie geslaagd! Teunette had sterk het gevoel dat we nog wat moesten doen met een afsluitende of 2^e observatie. Dit punt hebben we voorgelegd aan Evelien. Hieruit kwamen we tot de conclusie dat een 2e observatie niet nodig is, maar dat het wel een mooie aanvulling is om ervaringen in gesprekken met Afrikanen, in de interviews en in de bijeenkomsten over de cultuur mee te nemen in de verslaglegging als apart kopje. Deze week hebben we ook weer een nieuwe afspraak met José vastgelegd. Deze afspraak hebben we gepland voor het weekend waarin de volgende bijeenkomst is, zodat we met José kunnen bespreken hoe we de interviews met de ouders zullen vormgeven. Tot slot: We hebben deze week de laatste hand gelegd aan het fragmenteren en labelen van de interviews en de observatie. Ook hebben we de ontvangen feedback van Evelien op de literatuurstudie verwerkt. We zijn begonnen met het schrijven van deelvraag 1 en 2. Over de uitwerking van de observatie hebben we wat twijfels gehad. We hebben besloten om dit volgens de 'Baarda-methode' aan te pakken. Het labelen van de observatie vereist weer andere techniek dan het labelen van interviews, waardoor het weer nieuwe uitdaging biedt.
Week 16 (april)	In deze week hebben we veel gewerkt aan het afronden van het interviewgedeelte van deelvraag 2. De onderzoeksresultaten zijn verwerkt tot een antwoord op de deelvraag. Hierin hebben we elkaar feedback gegeven, zodat we volgende week nog een keer kritisch naar onze tekst kunnen kijken, voordat het naar Evelien gestuurd wordt. De organisatiebeschrijving is gemaakt. Daarnaast is deelvraag 1 afgerond. Ook hebben we in overleg het interview met de ouders van TCC samengesteld. Aan het einde van deze week hebben we een voortgangsgesprek gehad met Jose. We hebben haar verslag gedaan van onze vorderingen tot nu toe. Ook hebben we overlegd over de vormgeving van het draaiboek. Jose gaf aan dat ze het fijn vindt om een aantal voorbeeldbijeenkomsten te krijgen waarin veel ruimte is voor de eigen inbreng van de begeleider op dat moment. We hebben de planning met Jose doorgesproken. Er is nog geen datum voor de eindpresentatie vastgelegd, omdat we eerst na moeten gaan of Nicole en Astrid hierbij aanwezig willen zijn. Ook hebben we met Jose de ouderbijeenkomst voor zaterdag

	doorgesproken. In deze bijeenkomst willen we de interviews met ouders gaan doen. Jose verwachtte dat dit voldoende input zou leveren voor de hele bijeenkomst. Omdat dit ook onze verwachting was, hebben we verder geen onderwerp bedacht om in de bijeenkomst te behandelen. De ouderbijeenkomst verliep iets anders dan we verwacht hadden. We wisten dat we zelf de bijeenkomst zouden moeten leiden, omdat Astrid en Jose allebei niet aanwezig zouden kunnen zijn. Hier hadden we ons ook op ingesteld en ons voorbereid op een bijeenkomst waarin we met de ouders konden bespreken wat ze van de bijeenkomsten vinden. Nicole had echter geen vrijwilliger om de activiteiten met de kinderen te begeleiden. Om die reden heeft Teunette alleen het begin van de ouderbijeenkomst bijgewoond en heeft zij zich daarna beziggehouden met de activiteiten voor de kinderen om Nicole te ondersteunen. Karen heeft de interviews met de ouders gehouden. Waar we niet eens van opkeken in het kader van de culturele achtergrond, was dat de bijeenkomst zonder dat wij daar iets van wisten een uur eerder afgelopen was. Dit betekende dat we net de schriftelijke interviews hadden afgerond en daar kort over hadden gesproken, maar dat er geen mogelijkheid meer was om een gesprek met elkaar aan te gaan over de inhoud van de bijeenkomsten. De reden voor deze vervroegde afsluiting, was een bijeenkomst die in hetzelfde gebouw zou plaatsvinden na onze bijeenkomst. Ouders stonden op van tafel en vertrokken, ons als leiding verbouwereerd achter latend. Er waren vier ouders die de interviews schriftelijk ingevuld hadden. In het eerste opzicht vroegen we ons af of dit niet te weinig zou zijn, hoewel dit het gemiddelde aantal is wat opkomt. Toen we echter nagingen welke ouders we uiteindelijk geïnterviewd hadden, bleek dat het de ouders zijn die doorgaans op de bijeenkomsten aanwezig zijn. Om deze reden geven de resultaten toch een volledig beeld. Het schriftelijke interview lijkt beter te werken dan het mondelinge groepsinterview wat we de vorige keer hebben gedaan. We hebben nu een aantal concrete gegevens op papier waar we mee verder kunnen. Deze gegevens zullen volgende week verder verwerkt worden.
Week 17 (april)	Deze week was een week van hard en constructief werken. Met een strakke planning was het ons streven om het hele concept van ons onderzoek af te hebben op het draaiboek na. Beiden presteren we goed onder druk waardoor we hard konden werken. Deelconclusies zijn geschreven, deelvraag 3 is uitgewerkt en geschreven, discussie en evaluatie zijn gemaakt. En dat alles onder een voortdurend feedback geven aan elkaar en op de kwaliteit van de teksten. We zijn erg tevreden op de wijze van feedback geven aan elkaar en verhogen daardoor de kwaliteit van de tekst. Het schrijven van conclusies was iets wat we allebei niet gemakkelijk vonden. Het vereist een overzicht over het geheel van je teksten en je hebt inzicht nodig om de juiste verbanden te kunnen leggen. Hier hebben aardig wat denk uurtjes in gezeten. We hebben deze week contact opgenomen met SARR en Annemieke Hogendoorn om informatie in te winnen voor het draaiboek. Van beide bronnen hebben we informatie ontvangen om mee verder te kunnen. Er ligt een nieuwe planning voor komende week om het draaiboek in elkaar te zetten. Zoals het er nu uitziet gaat dat goed passen in de planning en hebben we ruim de tijd om het

	draaiboek goed af te rond. Alle laatste taken staan ook in deze planning verwerkt zodat we niets over het hoofd zien. We zijn druk met alle teksten langs het beoordelingsformat leggen, om zo te kijken of ze voldoen aan alle eisen. Aan het eind van de week zijn alle teksten bij elkaar gezet tot één geheel. De lay out wordt op elkaar afgestemd en de tekst wordt nagekeken op aanvullingen vanuit bijlagen en dergelijke.
Week 18 (april/mei)	Deze week is ook volgens planning verlopen. We hebben nog zitten stoeien met de conclusies van de deelvragen en de hoofdconclusie. Hierbij hebben we hulp ingeroepen van mensen om ons heen om met ons mee te kijken. We vroegen ons af of de conclusie met deelconclusies samen zou moeten staan om de conclusie zelfstandig te kunnen lezen, of dat we de deelconclusies in de tekst zouden zetten. We hebben eerst nog een keer kritisch gekeken naar de inhoud van conclusies, discussie en aanbevelingen. Daarnaast zijn we bezig geweest met het maken van het draaiboek en de sociale kaart. De sociale kaart was goed te maken nadat we de gegevens van SARR en MEE hadden ontvangen. Hierdoor bezitten we een schat aan informatie over allerlei verschillende organisaties. Alle onderdelen van het draaiboek zijn gemaakt. De onderzoeksresultaten boden voldoende informatie om het draaiboek te vullen en hierdoor was het maken van een draaiboek geen moeilijke taak. We hebben besloten om het draaiboek niet in een bijeenkomst te implementeren. We realiseren ons dat het vooral van belang is dat de begeleiders het draaiboek kunnen hanteren en hier profijt uit halen. Daarom zullen we het draaiboek onder de begeleiders introduceren. De volgende bijeenkomst zou op 11 mei zijn. Op dat moment hebben we het concept al ingeleverd en is er geen ruimte meer om een ouderbijeenkomst te wijden aan de implementatie van het draaiboek en kunnen de resultaten hiervan ook niet meer meegenomen worden in het onderzoek. Om ervoor te zorgen dat het draaiboek toch op de juiste manier gebruikt gaat worden, is er een bijeenkomst gepland met Nicole, Astrid en Jose op 23 mei. In deze bijeenkomst willen we uitleggen hoe de begeleiders het draaiboek kunnen gebruiken in de begeleiding van de ouderbijeenkomsten. Bijkomend voordeel hiervan is dat het draaiboek onder alle begeleiders geïmplementeerd kan worden. We hebben afgesproken dat volgende week maandag (6 mei) alle tekst van het onderzoeksverslag klaar zal zijn, zodat alles op 7 en 8 mei gecontroleerd kan worden en de laatste dingen afgerond kunnen worden. Op 8 mei zal het concept ingeleverd worden bij Evelien Gardebroek en Jose Bonk.
Week 19 (mei)	In deze laatste week zijn we bezig geweest met de laatste taken. Een lijst met taken heeft ons geholpen om steeds helder te houden wat er nog moest gebeuren. Er is feedback van externe personen gevraagd en verwerkt. Het gehele onderzoeksverslag is doorgenomen en waar nodig bijgewerkt. Het samen doornemen van het document vraagt veel tijd, omdat je steeds bezig kan blijven om tekst en opmaak te verbeteren. Het geheel van de tekst doorlezen was waardevol omdat je samen kijkt naar de inhoud en verbanden. Door de tekst nogmaals te bespreken kunnen onduidelijke gegevens eruit gehaald worden. Wanneer je na een tijd de literatuurtekst leest zie je punten die er minder goed tussen passen en zaken die weer meer benadrukt mogen worden.

	Doordat je niet net uit de gelezen literatuur komt, kan je meer van een afstand naar de tekst kijken. Daarnaast zijn deze week documenten geordend, lay-out recht gezet en waar nodig nog tekst toegevoegd. Het concept van het gehele onderzoeksverslag en –product is ingeleverd bij Evelien en Jose.
Week 20 (mei)	De eerste dagen van deze week moesten we wachten op feedback op ons concept en daardoor hadden we tijd om ons onderzoeksprocesverslag te schrijven. Donderdag en vrijdag hebben we twee lange dagen op school gemaakt om de feedback van Evelien, Jose en Carla (schoonzus van Karen) te verwerken. Het was meer dan we dachten, maar we hebben nu wel het idee dat alles goed in elkaar zit. Vrijdag hebben we het onderzoeksverslag, het onderzoeksproduct en de bijlagen geprint. Helaas was het onderzoeksprocesverslag nog niet helemaal klaar. We hebben ervoor gekozen om volgende week dinsdag dit laatste verslag nog klaar te maken en te printen. Karen zal dan alles inleveren op school.